

Mäntyharju-Pertunmaa kuntaliitos 1.1.2025, vaikutukset Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän omistajakuntiin

Yhtymähallitus 24.09.2024 § 144

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän jäsenkunta Pertunmaa on tehnyt päätöksen kuntaliitoksesta Mäntyharjun kanssa. Molempien kuntien valtuustot hyväksyivät liitoksen toukokuussa 2024, ja valtioneuvosto vahvisti päätöksen 6. kesäkuuta 2024. Kuntaliitos astuu voimaan 1. tammikuuta 2025. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Pertunmaa oikeushenkilönä lakkaa olemasta ja jäsenkunnan lakkaaminen kuntaliitoksessa merkitsee myös jäsenyyden lakkaamista kuntayhtymässä.

Jäsenkunnan ottaminen ja eroaminen sekä toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema on määritelty kuntayhtymän perussopimuksen 4 §:ssä (liite 3). Kun kuntayhtymän jäsenkunta lakkaa oikeushenkilönä olemasta kuntaliitoksen johdosta, siirtyvät sen jäsenosuuteen perustuvat saamiset kuntayhtymältä tai velat kuntayhtymälle uudelle kunnalle, ellei muuta ole sovittu. Tällöin menetellään kuntajakolain (1698/2009) 36 §:n mukaisesti.

Uuden kunnan, Mäntyharju, tulisi päättää liittyykö se Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymään jäsenkunnaksi Pertunmaan nykyisellä omistus- ja peruspääomaosuudella? Kuntayhtymän jäsenyys vaatii Mäntyharjun kannan ilmaisun jälkeen myös perussopimuksen muuttamista, ja kaikkien muiden jäsenkuntien valtuustojen päätöstä asiasta.

Toimitusjohtaja pyysi lakiopillista neuvontaa Kuntaliiton lakiyksiköstä, jonka pohjalta asiaa on valmisteltu.

Toimitusjohtaja

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän hallitus pyytää Mäntyharju-Pertunmaan yhdistymishallitusta käsittelemään ja päättämään liittyykö Mäntyharju 1.1.2025 Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän jäsenkunnaksi.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin.

Yhtymähallitus 12.11.2024 § 180

187/00.00.01.01/2021

Mäntyharju-Pertunmaa yhdistymishallitus päätti kokouksessaan 30.9.2024 §31 (liite 2), että Mäntyharjun kunta ei liity Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän jäsenkunnaksi 1.1.2025.

Toimitusjohtaja tilasi 30.9.2024 valmistelun tueksi BDO Oy:n arvion kuntayhtymän perussopimuksen 4§:n, *Jäsenkunnan ottaminen ja eroaminen sekä toimintaa jatkavien jäsenkuntien asema*, tulkinnasta ja Pertunmaan kunnan eroamisesta kuntayhtymästä sekä peruspääoman palauttamisesta. Saadussa muistiossa (liite 3) arvioidaan Pertunmaan kunnan eroamista kuntayhtymästä sekä peruspääoman palauttamista sekä tarkoituksenmukaista

päätöksentekomenettelyä. BDO Oy toimii Kuntayhtymän tilintarkastajana. Tämä toimeksianto on kuitenkin suoritettu erillään tilintarkastustoimeksiannoista ja myös eri henkilöiden toimesta.

BDO Oy:ltä saadun arvion mukaan perussopimuksen 4§:n mukaisessa nettovarallisuuden palauttamisessa on kyse peruspääomaosuuden palauttamisesta. Valtionrahoitukseen perustuvaa ylijäämää ei voida jakaa jäsenkunnille. Muiden tuottojen osalta ylijäämä ei ole muodostunut laskutuksesta eroavalta jäsenkunnalta. Tältä osin Kuntayhtymän yhtymäkokous voi kokonaisarvioon perustuen päättää olla jakamatta myös tätä muista tuotoista muodostunutta ylijäämää.

Tässä tapauksessa käytännössä tarkoituksenmukaisinta olisi perussopimuksen 4§:n määräajoista poiketen se, että Pertunmaan ero hyväksyttäisiin tapahtuneeksi jo vuoden vaihteessa 2025 eikä vasta vuoden 2026 alusta ja, että Pertunmaan peruspääomaosuus maksetaan Mäntyharjun kunnalle yhdessä erässä. Mikäli näin haluttaisiin toimia, vaatisi se kuitenkin tiukasti tulkittuna perussopimuksen muutosta, joka tulisi käsitellä kaikissa jäsenkuntien valtuustoissa, joka on hyvin aikaa vievä prosessi.

Perussopimuksen 4§:n mukainen jäsenkunnan eroamista koskeva perussopimuksen sääntely erityisesti määräaikojen osalta on BDO:n näkemyksen mukaisesti kirjoitettu Kuntayhtymän ja muiden jäsenkuntien asemaa suojaavaksi. Mikäli näistä määräajoista (eroaminen tapahtuu aikaisemmin kuin vasta vuoden päästä ilmoituksesta ja kuntaosuus palautetaan aiemmin kuin viiden (5) vuoden kuluessa) poiketaan yhtymäkokouksen yksimielisellä päätöksellä, voidaan ajatella, että päätös olisi Kuntayhtymän ja muiden jäsenkuntien edun mukainen. Yhtymäkokouksessa on edustus kaikista jäsenkunnista. Riski, että päätöksestä valitettaisiin, olisi varsin maltillinen, mutta sitä ei voida kokonaan poissulkea, koska perussopimuksen sanamuoto sinällään ei mahdollista näistä asetetuista määräajoista poikkeamista.

Asian päätöksenteon valmistelun jatkotoimenpiteet on perusteltua edellä esitellyn mukaisesti valmistella etenemään niin, että asia käsitellään toukokuun 2025 yhtymäkokouksessa seuraavasti:

- Pertunmaan kunnan lakattua olemasta ja käytännössä kuntayhtymän jäsenyyden loputtua samassa yhteydessä 1.1.2025 alkaen
- Pertunmaan kunnan jäsenyys kuntayhtymästä vahvistetaan yhtymäkokouksen hyväksynnällä päättymään vuoden vaihteeseen 31.12.2024,
 - jäsenyyden päätyttyä Mäntyharjua ei kutsuta toukokuussa 2025 pidettävään yhtymäkokoukseen,
 - Pertunmaan peruspääomaosuus 132 857,71 euroa maksetaan Mäntyharjun kunnalle yhdessä erässä yhtymäkokouksen 5/2025 ao. päätöksen saatua lainvoiman.

Toimitusjohtaja:

Yhtymähallitus päättää edistää Pertunmaan kuntayhtymäjäsenyyden päättymisen vahvistamisen valmistelua esittelyssä kuvatulla tavalla.

Yhtymähallitus saattaa asian päätöksenteon valmistelun periaatteet ja perusteet kuntayhtymän jäsenkuntien kaupungin ja kunnanhallitusten sekä Mäntyharju-Pertunmaa yhdistymishallituksen tietoon.

Päätös:

Päätösesitys hyväksyttiin esitetyn mukaisesti.